

LIETUVOS NACIONALINIS DAILĖS MUZIEJUS

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2022-02-09
Didžioji g. 4, Vilnius

VADOVO ŽODIS

Lietuvos nacionaliniam dailės muziejui (toliau – LNNDM, muziejus), kaip ir visoms kitoms Lietuvos ir pasaulio kultūros (ir ne tik) institucijoms, 2021-ieji vis dar buvo įtemptos kovos su COVID-19 pandemija bei įvairių veiklos apribojimų metai. Tačiau, kaip ir ankstesniais metais, nepaisant rimtų išorinių veiklos trukdžių ir sumenkusių lankytojų skaičių, negalima sakyti, kad metai muziejui buvo nesėkmingi.

Muziejaus kolekcijos pasipildė 1092 naujais eksponatais – pavyzdžiui, reikšmingomis dovanomis, iš kurių ypač paminėtinos: J. Galkaus plakatai (239 vnt.) ir VŠĮ Rupert ir J. Urbono dovanota Lietuvos paviljono 17-oje Venecijos architektūros bienalėje instaliacija „Planeta iš žmonių“. LNNDM dalyvavo LKT finansuojamų programų eksponatams įsigyti konkursuose ir pagal skirtą finansavimą – 69.200 EUR – įsigijo 15 (35 s. vnt.) eksponatų. Tarp jų P. Repšio „Atvaizdas pilies fone“ (1974), T. K. Valaičio sukurtą Osakos parodos „EXPO’70“ SSRS paviljono dekoratyvinės kompozicijos modelį (1969) ir L. Balzukevičiūtės XX a. pr. eskizų albumėlį su 56 piešiniais. Šiuolaikinės dailės rinkinius papildė D. Liškevičiaus, E. Rakauskaitės, A. Gerliko, L. Garbštienės kūriniai. Iš LNNDM lėšų už 72.316 EUR muziejus įsigijo 28 vnt. eksponatus. Ypač reikšmingi įsigijimai – tai išėivijos dailininkų A. Veščiuo tapybos darbas „Peizažas“ ir A. Kasubos mozaika „Abraomas ir Izaokas“ (1961), taip pat M. Navako, V. Žuko, A. Novicko, D. Basčio kūriniai. Liaudies meno rinkinius papildė 6 skulptūros.

Lietuvoje ir užsienyje LNNDM surengė 50 parodų. Pandemija ir toliau sąlygojo muziejaus teikiamų virtualių paslaugų apimties ir turinio išplėtojimą – ir 2021-siais tai padėjo sulaukti solidaus 239656 virtualių parodų ir edukacinių užsiėimimų lankytojų skaičiaus.

2021-ųjų vienu iš svarbiausių akcentų galima būtų laikyti Nacionalinėje dailės galerijoje duris atvėrusia įspūdinga paroda „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“, kurioje pristatomas Lietuvos ir JAV menininkės vizionierės Aleksandros Kasubos (1923–2019) palikimas, apimantis septynis kūrybos dešimtmečius. Parodos pagrindą sudarė Lietuvos nacionaliniam dailės muziejui menininkės padovanotų kūrinių ir 8000 skaitmeninių vaizdų kolekcija. Radvilų rūmų dailės muziejuje veikė tarptautinės reikšmės paroda „Oleksandras Bohomazovas. Kūrybos laboratorija“, kurioje pristatyti iki šiol nematyti žymaus Ukrainos avangardisto, meno teoretiko ir pedagogo Oleksandro Bohomazovo (1880–1930) kūriniai, Vilniaus paveikslų galerijoje atidaryta ilgai laukta paroda „Pranciškus Smuglevičius. Nuo antikinės Romos iki Vilniaus universiteto“, supažindinanti lankytojus su šios žymios klasicizmo laikotarpio asmenybės gyvenimu Italijoje ir Lietuvoje bei plačiu kūrybos spektru, tepaminint vos keletą iš gausybės puikių parodų.

Palangos gintaro muziejus 2021-siais lankytojams atvėrė duris su atnaujintomis ekspozicijomis ir pakvietė užėiti pro pagrindinį grafų Tiškevičių rūmų įėjimą, užkopus reprezentaciniais laiptais. Smarkiai į priekį pasistūmėjo Radvilų rūmų dailės muziejaus atnaujinimo projektas – viename iš jo korpusų (Liejyklos g.) tęsėsi 2019-iais startavę ES projekto, būsimojo „Užsienio meno muziejaus“ statybos rangos darbai, sėkmingai įvyko Jonušo Radvilos rūmų pastatų komplekso ir jo prieigų Vilniaus g. 24, Vilniuje, tarptautinis atviras architektūrinio projekto konkursas, kuriame nugalėjo UAB „PROCESSOFFICE“ iš Lietuvos. Prano Gudyno restauravimo centre (Rūdninkų g. 8, 10) rangovai intensyviai tęsė ir galiausiai baigė faktinius rangos darbus (liko tik pastato pridavimo eksploatacijai procedūros) – tikimasi, kad į atnaujintas patalpas LNNDM restauratoriai sugrįš jau 2022-ųjų pavasarį.

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Valstybės raidos būklė, kultūros politikos naujieji siekiai ir jos atnaujinimo strategija, o taip pat tokie nenumatyti force majeure atvejai kaip COVID-19 pandemija, įtakoja Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus veiklą ir jo plėtros tempus. Padidėjusios muziejaus veiklos apimtys, nulemtos pakitusių visuomenės kokybinių poreikių, sustiprėjusio muziejaus kolektyvo profesionalumo ir išaugusių muziejaus rinkinių, formuoja didelį investicijų poreikį, kuris šiuo metu išlieka nepakankamas.

Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, siekdamas plėsti teikiamų muziejinių, edukacinių, skaitmeninimo ir kultūrinių paslaugų spektrą bei atnaujinti daugiafunkcinei kultūrinei veiklai pritaikytas muziejines patalpas, kurios atitiktų tarptautines ICOM muziejines normas, ir naujai pristatyti ir aktualizuoti visuomenei žymiai didesnę sukauptų ir saugomų eksponatų skaičių, bei atsižvelgdamas į augančio kultūrinio turizmo srautus ir e-projektų paklausą, siekia gauti valstybės investicijas muziejinės infrastruktūros atnaujinimui.

2021 m. buvo intensyviai vykdomas ES ir valstybės lėšomis įgyvendinamas investicijų projektas, kuriuo atnaujinami Prano Gudyno restauravimo centro pastatai (Rūdninkų g. 8,10), įsigyjama technologinė įranga ir sukuriamos kokybiškai kito lygmens modernių technologijų laboratorijos, kad muziejinių vertybių tyrimai, eksponatų konservavimas ir restauravimas atitiktų tarptautinius ICOM standartus, o muziejaus Prano Gudyno restauravimo centras taptų Baltijos šalių muziejinių vertybių restauravimo lyderiu. Šiam objektui rekonstruoti 2021 metais įsisavinta 2 346 046,63 eurų ES lėšų (iš viso iki 2021 metų įsisavinta 5 414 807,70 eurų). Šiuo laikotarpiu buvo vykdomi rangos darbai, įsigyta visa projektu numatyta įsigyti įranga restauravimui, iš sutaupytų lėšų inicijuotas baldų edukacijai pirkimas. 2022 metais planuojama užbaigti rangos darbų įforminimą (pastatą priduoti eksploatacijai), pilnai apimtimi įgyvendinti baldų pirkimą (iš sutaupytų lėšų).

2021 m. taip pat buvo vykdomas kitas ES ir valstybės lėšomis įgyvendinamas investicijų projektas – kunigaikščio Vilniaus Jonušo Radvilos rūmų rytų paviljono ir pietų korpuso (Vilniaus g. 24) kapitalinis remontas, siekiant muziejuje sukurti ekspozicijų ir parodų erdves, meno pažinimo centrą, sukurti lankytojų aptarnavimo terminalą, kad 2022 metais galėtų būti sukurta ir atverta nuolatinė Europos dailės ekspozicija, ruošiamos tarptautinės ir nacionalinės parodos, vykdoma edukacinė, kultūrinė veikla. Šiam objektui rekonstruoti 2021 metais įsisavinta 1 299 082,52 eurų ES lėšų (iš viso iki 2021 metų įsisavinta 5 005 127,50 eurų). Šiuo laikotarpiu buvo vykdomi rangos darbai. 2022 metais planuojama užbaigti rangos darbų vykdymą, atlikti darbų įforminimą (pastatą priduoti eksploatacijai), įsigyti būtinus baldus ir įrangą.

2021 m. aktyviai buvo įgyvendinamas ir Valstybės investicijų programos lėšomis vykdomas projektas – Vilniaus Jonušo Radvilos rūmų pritaikymas muziejinei veiklai: įvyko architektūrinis projekto konkursas, įsigytos architektūros konkurso organizatoriaus paslaugos, nustatytas potencialus techninio projekto rengėjas. Vykdam šį projektą iki 2021 m. tyrimams, projekto viešinimui buvo įsisavinta 350 tūkst. eurų. 2022 m. planuojama sudaryti sutartį su techninio projekto rengėju ir šią sutartį vykdyti, pagal poreikį įsigyti trūkstamų tyrimų atlikimo paslaugas.

Gerinant muziejaus infrastruktūros ir įrangos panaudojimą muziejaus misijos vykdymui, muziejaus struktūroje sukurtas Infrastruktūros valdymo centras, apimantis 3 techninius skyrius, skirtas užtikrinti efektyviam ir savalaikiam muziejaus nekilnojamojo turto, transporto priemonių ir inžinerinės bei informacinės įrangos priežiūrai ir remontui. Tobulinant veikiančią muziejaus ekspozicijų, parodų ir edukacinių bei kultūros erdvių infrastruktūrą,

atliktas Palangos gintaro muziejaus šildymo ir ventiliavimo sistemų techninis auditas situacijos gerinimui planuoti, atlikti muziejų evakuacinių ženklų įrengimai ir atnaujinimai, parengti atnaujinti žmonių evakuavimo planai, o vykdant Kultūros ministerijos vidaus audito rekomendacijas dėl patalpų maksimalaus įveiklinimo, atlikti Radvilų rūmų muziejaus dalies patalpų remonto darbai (108-osios patalpos pritaikymas ekspozicinei erdvei (42,68 kv. m); 105 patalpos pritaikymas ekspozicinei erdvei: (50 kv. m); buv. renginių salės remontas ir pritaikymas E. Škarnulytės instaliacijos parodai (276,39 kv. m) bei atliktas erdvių, kuriose numatoma eksponuoti Australijos ir Okeanijos meno kolekcijos parodą, atnaujinimas (apie 100 kv.m).

2021 m. buvo atlikti Taikomosios dailės ir dizaino muziejaus ekspozicinių patalpų atnaujinimo darbai (2 aukšto laikinosios saugyklos išmontavimas ir bendrųjų erdvių pritaikymas ekspozicinei veiklai (apie 20 kv.m.), 2 ir 3 aukšto ekspozicinių erdvių apšvietimo įrangos atnaujinimas, 2 aukšto ekspozicinių erdvių grindų, sienų ir lubų atnaujinimas, muziejaus foje atnaujinimas, kasos stendo perkėlimas įrengiant naujai, šviesų montavimas).

Įgyvendinti Vilniaus paveikslų galerijos ekspozicinių erdvių ir administracinių patalpų segmentų atnaujinimo darbai: atliktas C korpuso 4 ekspozicinių salių grindų šlifavimas, salių apšvietimo įrangos kokybinis pakeitimas, įdiegiant muziejinę kryptinę apšvietimo įrangą, sienų ir lubų glaistymas ir dažymas, saugumo sprendimų atnaujinimas pritaikant erdves parodoms, taip pat atliktas 2 patalpų atnaujinimas ir pritaikymas nuolatiniam naudojimui.

Prisidedant prie XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano prioritetinės krypties 2.4 „Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje“ uždavinių įgyvendinimo bei vertinant muziejaus lankytojų poreikių kokybės reikalavimus, 2021 m. muziejuje sudarytos lankytojams palankios sąlygos turiningai praleisti laisvalaikį, atsižvelgiant net į mažiausias pajamas gaunančių lankytojų galimybes – muziejus aktyviai dalyvavo vykdant Kultūros ministerijos organizuoto nemokamų paskutinių mėnesio sekmadienių muziejų lankymo programoje, vykdomas „Kultūros paso“ projektų kūrimas ir laimėtų projektų įgyvendinimas. Muziejus taiko lanksčią kainų ir nuolaidų sistemą tiek Lietuvos gyventojams, tiek užsienio svečiams. Prisidedant prie neformalaus švietimo, buvo plėtojama ir stiprinama Muziejaus veikla vykdant kultūrinio svetingumo programas. Muziejus rengia ir vykdo mokiniams ir suaugusiems skirtas ne tik edukacines programas, bet ir meno sklaidos, kultūrinių susitikimų ir kt. renginius. 2021 m. plėstas fizinių ir virtualių muziejaus teikiamų paslaugų įvairiai auditorijai spektras. Siekiant aktualizuoti kultūrinį paveldą muziejaus rinkiniuose, atnaujinti muziejaus ekspozicijų fragmentai (VPG, PGM, LK, RRDM). PGM atidaryta nauja muziejaus kavinė, TDDM įrengta nauja rūbinė ir kasa, visame muziejuje įdiegta moderni skaitmeninio bilietavimo sistema, elektroninė parduotuvė ir kt.

Vykdant Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos modernizavimo ir plėtros elektroninių paslaugų projektą „Virtualus muziejus“ kuriamos inovatyvios, skaitmeninio kultūros paveldo panaudojimo visuomenės reikmėms skirtos paslaugos, pridėtinės realybės programėlė „Laimės žiburys“ (NDG) ir kt.

2021 m. išplėstas fizinių ir virtualių paslaugų negalią turintiems spektras: įgyvendintos projektinės veiklos, įgalinančios specialiųjų poreikių žmonių įtraukumą („Duok leteną, drauge, kursime kartu“ (PDG), tęstinė edukacinė programa senjorams ir žmonėms su įvairia negalia „Susitikime muziejuje“, dalyvavimas ES Erasmus+ tarptautiniame projekte „Amusing“ (edukaciniai užsiėmimai ir 3D spaudos produktai žmonėms su regos negalia), dirbtuvės lankytojams su regos negalia „Pažinkime gintarą pojūčiais“), programa neįgaliesiems „Atrask savo talentą“ (VKDM) ir kt.

2021 m. intensyviai įgyvendinta Kultūros ministerijos vidaus audito svarbiausia rekomendacija dėl LNDM visų duomenų perkėlimo iš RIS sistemos į LIMIS sistemą ir metų pabaigoje baigtas jos įvykdymas: buvo konstatuota, kad visi LNDM eksponatų duomenys yra perkelti į LIMIS, visi rinkinių saugotojai jau dirba tik LIMIS, tad audito ataskaitoje išdėstyti prieštaravimai pašalinti, o LIMIS sistema ženkliai buvo patobulinta bei vykdomas toliau jos funkcijų pilnaverčio patobulinimo darbas.

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus stabiliai ir planingai veiklai neigiamą įtaką daro ne tik COVID 19 pandemijos sukelti iššūkiai, bet ir neapibrėžta įstaigų bendrųjų funkcijų konsolidavimo politika: nekonkretūs terminai trukdo planuoti žmogiškųjų išteklių panaudojimą, tobulinti įstaigos struktūrą, stabdo darbo vietų optimizavimo procesą. Keičiant bendrųjų funkcijų konsolidavimo procesų vykdymo terminus, įstaiga dirba nuolatinio laukimo, nepastovumo aplinkoje, tai trukdo priimti sprendimus formuojančius įstaigos finansinės ir ūkinės veiklos politiką.

Neužtikrintas projektų finansuojamų iš Kultūros tarybos lėšų finansavimas trukdo tikslingai planuoti lėšas, nes negavus finansavimo ar gavus nepakankamą finansavimą, lėšos turi būti perskirstomos, todėl tenka atsisakyti kitų numatytų veiklų, projektų, koreguoti planus.

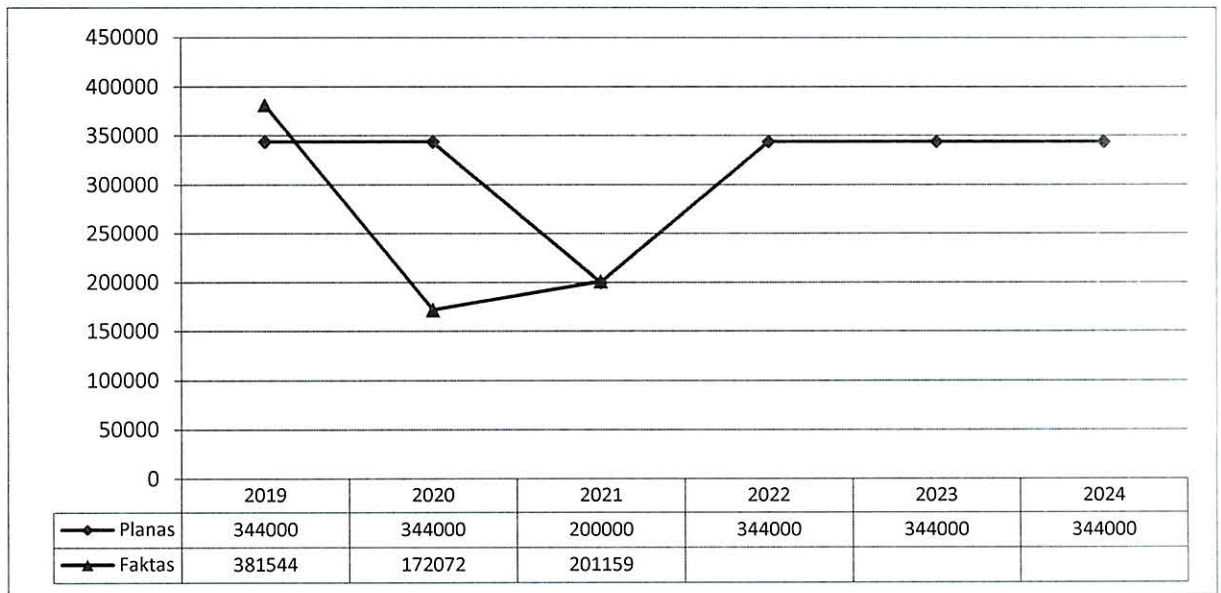
ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas: Ugdyti visuomenės kultūrinį bendradarbiavimą, pristatant jai nacionalines ir pasaulio meno ir kitas kultūros vertybes Lietuvoje ir užsienyje					
<i>1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas</i>					
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01-01	Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas	7056,0	7263,5	7108,7	97,9
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01-02	Kultūros vertybių skaitmeniniams, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida	235,0	235,0	235,0	100,0
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					

Programos 01-01 „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas“ asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, didėjo dėl gauto papildomo finansavimo iš Valstybės biudžeto lėšų, skirtų COVID-19 pandemijos padariniams šalinti (finansavimo šaltinis 1.1.1.1.7).

Strateginis tikslas vertinamas šiais efekto kriterijais:

1 grafikas. E-01-01 Lankytojų skaičius (žm.)

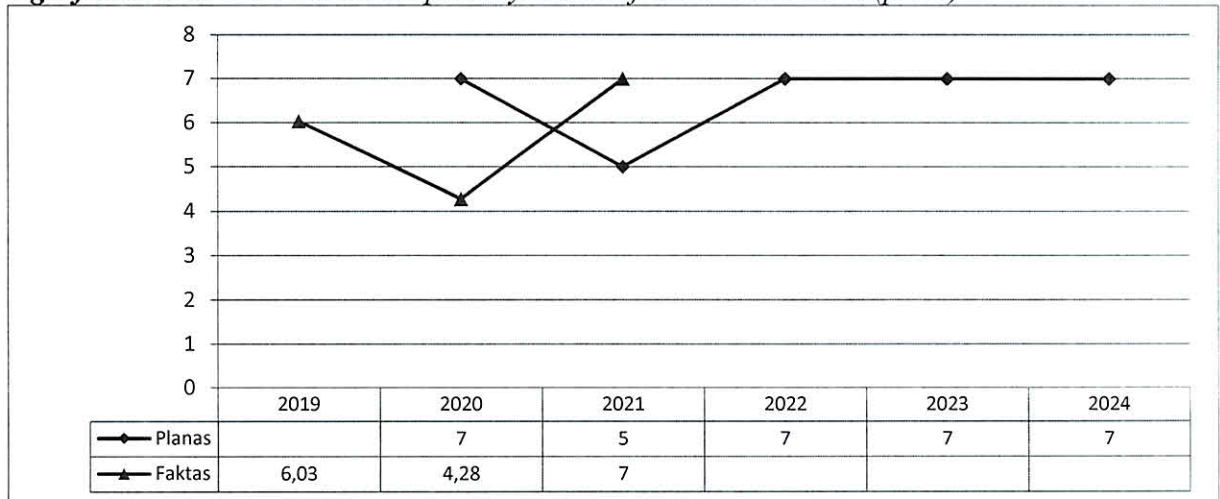

Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, vertindamas dėl COVID-19 pandemijos susidariusią situaciją, 2021 metams planavo ženkliai mažesnę lankytojų skaičių lyginant su priešpandeminiais metais. Pasisekė pasiekti ir neženkliai viršyti planuoto rodiklio reikšmę – planas įvykdytas 100,6 procento. Dėl tarptautinio atsigaunančio bendradarbiavimo, pasirinktų parodų koncepcijų ir rodomų eksponatų patrauklumo, originalių architektūrinių sprendimų bei informacinės skaidos stiprinimo ypač daug lankytojų sulaukė surengtos parodos „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“ ir „Emilija Škarnulytė. Daugdara. Dedikuojama Aleksandrai Kasubai“ (NDG), „Aukso amžius“ (VKDM), „Daiktų pasaulio vizionierius. Felikso Daukanto kūryba“ (TDDM) ir kt. Siekiant pelnyti lankytojų susidomėjimą, visuose padaliniuose taikytos įvairios parodų aktualizavimo priemonės: susitikimai su menininkais, kūrybinės dirbtuvės, edukacinės programos, ekskursijos, renginiai, „Svetingieji savaitgaliai“. Tad intensyviai vykdytas muziejaus tikslas – dėti pastangas, kad išaugtų lankytojų skaičius. Dėl to ypatingas dėmesys buvo skiriamas ekspozicijų ir ekspozicinių erdvių atnaujinimui: sėkmingai modernizuotos nuolatinės Vilniaus paveikslų galerijos, Laikrodžių muziejaus ir Palangos gintaro muziejaus ekspozicijos, taip aktualizuotas jų lankymas. Šia kryptimi bus dirbama ir ateityje.

Visuose LNDM padaliniuose taikytos nemokamo ekspozicijų ir parodų, edukacinių užsiėmimų lankymo priemonės: nemokami sekmadieniai, dalyvavimas renginių „Kultūros naktis“, „Vilniaus galerijų savaitgalis“, „Open house“ programose. Paslaugų prieinamumas ir patrauklumas didėja taikant lanksčią nuolaidų sistemą, socialiai pažeidžiamoms ir kitoms gyventojų grupėms, kurioms numatyta galimybė muziejų lankyti nemokamai (ikimokyklinio amžiaus vaikai, negalią turintys asmenys, senjorai ir kt.). Muziejaus padaliniuose 2021 metais nemokamai apsilankė 86667 lankytojai, iš jų 20993 lankytojai apsilankė devynių nemokamų paskutinio mėnesio sekmadienių metu.

Siekiant visuomenės kultūrinio švietimo tikslų, bus tęsiamas ekspozicijų atnaujinimas, plečiamos ir atnaujinamos edukacinėms veikloms skirtos patalpos, lankytojų patogumui atnaujinami lankytojų aptarnavimo terminalai, kuriamos naujos poilsio erdvės, gerinama informacijos sklaida, intensyvinamas bendradarbiavimas su kultūros, meno, švietimo ir mokslo institucijomis. Atnaujintose Restauravimo centro patalpose bus įkurta visiškai nauja lankytojų informavimo ir edukacijos erdvė, ruošiamos ekspozicijos, ekskursijos, kiti renginiai – tai turėtų padidinti lankytojų skaičių.

2 grafikas. E-01-02 Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis (proc.)

Lietuvos nacionalinis dailės muziejus kasmet planuodavo pristatyti visuomenei 7,0 proc. muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų. COVID-19 pandemija priverė pakoreguoti planus, todėl 2021 m. buvo planas sumažintas ir numatyta visuomenei pristatyti 5,0 proc. muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų. Tuo pačiu ženkliai padidėjo eksponatų pristatymas e-erdvėje. Sėkmingai įgyvendinus daugelį Kultūros tarybos finansuojamų projektų ir surengus visas planuotas parodas, planuotas rodiklis buvo pasiektas ir viršytas. Ateityje, atvėrus lankytojams naujas ekspozicines erdves, tikimasi išlaikyti šio rodiklio augimą.

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus misija – kaupti, saugoti, tirti, restauruoti, pristatyti ir populiarinti nacionalinės vertės dailės kūrinius ir kitas kultūros vertybes, sudarant sąlygas įvairiapusiam visuomenės švietimui ir kultūrinio pobūdžio socialinių programų įgyvendinimui. Muziejus, įgyvendindamas strateginį veiklos planą, vykde dvi programas „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas“ ir „Kultūros vertybių skaitmeninimas, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida“.

Programos „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas“ pagrindinis tikslas – išsaugoti, pristatyti ir populiarinti nacionalinės dailės ir kitas kultūros vertybes. Siekiant šio tikslo, buvo numatytos pagrindinės vykdytinos priemonės, darbų kryptys, siektini rezultatai, šie planai buvo sėkmingai įgyvendinti: Muziejaus kolekcijos 2021-iais papildė 1092 naujais eksponatais, iš kurių kai kurie itin vertingi. LNNDM rinkiniai papildė reikšmingomis dovanomis: J. Galkaus plakatais (239 vnt.), D. Dagienės fotografijomis (13 vnt.), M. Marcelionytės-Paliukės grafikos darbais (22 vnt.), O. B. Vincevičienės ir V. J. Vincevičiaus dainų švenčių kostiumų ir drabužių projektais (86 vnt.), V. Jurkūno (vyresn.) grafikos kūriniais ir fotografijų negatyvais (140 vnt.), taip pat VŠĮ Rupert ir J. Urbono dovanota Lietuvos paviljono 17-oje Venecijos architektūros bienalėje instaliacija „Planeta iš žmonių“. Lietuvos bankas perdavė muziejui 2021 m. išleistas kolekcinės ir apyvartinės monetas (22 vnt.), į apskaitą buvo įtraukti St. Vaitkaus 1959 m. ekspedicijos metu fotografuotų objektų negatyvai (349 vnt.). Muziejus dalyvavo LKT finansuojamų programų eksponatams įsigyti konkursuose ir pagal skirtą finansavimą – 69.200 EUR – įsigijo 15 (35 s. vnt.) eksponatų. Tarp jų P. Repšio „Atvaizdas pilies fone“ (1974), T. K. Valaičio sukurtą Osakos parodos „EXPO’70“ SSRS paviljono dekoratyvinės kompozicijos modelį (1969) ir L. Balzukevičiūtės XX a. pr. eskizų albumėlį su 56 piešiniais. Šiuolaikinės dailės rinkinius papildė D. Liškevičiaus, E. Rakauskaitės, A. Gerliko, L. Garbštienės kūriniai. Iš LNNDM lėšų už 72.316 EUR muziejus įsigijo 28 vnt. eksponatus. Ypač reikšmingi įsigijimai – tai išėivijos

dailininkų A. Veščiuono tapybos darbas „Peizažas“ ir A. Kasubos mozaika „Abraomas ir Izaokas“ (1961), taip pat M. Navako, V. Žuko, A. Novicko, D. Basčio kūriniai. Liaudies meno rinkinius papildė 6 skulptūros.

2021 m. vykdytos lituanistinių vertybių užsienyje paieškos ir tyrimai, daugiausia nuotoliniu būdu. Jų pagrindu surengtos parodos: VKDM Antano Mončio 100-mečiui skirta paroda „Veidai ir dvasios“, NDG ir Šiaulių „Aušros“ muziejuje – A. Kasubos paroda „Formuojant ateitį. Erdvinės A. Kasubos aplinkos“, NDG „Jonas Mekas ir Niujorko avangardas“ ir kitos. LNDM padaliniuose ir kituose Lietuvos muziejuose eksponuotos dovanotų išseivijos dailininkų kūrinių parodos – V. Rato, E. Kubos, H. Šalkausko, I. Suokaitės ir R. Helmerio. Visas parodas lydėjo katalogai, įvairios publikacijos, straipsniai, interviu. Visi naujai įsigyti kūriniai įvertinti tikraja verte (1092 s. vnt.). 2021 m. 64 eksponatai gražinti Vilniaus arkivyskupijai. Dėl pandeminės situacijos ir įvairių bendravimo apribojimų komunikacija su išoriniais interesantais buvo komplikauta. LNDM saugyklose buvo akivaizdžiai aptarnauti 82 lankytojai, pasitelkus nuotolines priemones buvo dalyvaujama įvairiose konferencijose, diskusijose, el. paštu ir telefonu teikiamos konsultacijos įvairiais rinkinių apsaugos, apskaitos, tyrimų, parodų rengimo, edukacijos, eksponatų konservavimo ir restauravimo, technologinių tyrimų klausimais. Išleisti recenzuoti moksliniai parodų katalogai „Homage donatoriams. Vilniaus paveikslų galerijos pradžia“, „Sakralus Vilnius: Piligrimų kelias nuo Aušros vartų iki Kalvarijų“, „Vaclovas Ratas. Anapus pusiaujo“, parengtos ir išleistos mokslo monografijos anglų k. „Vincas Svirskis's Wooden Miracles“, „M. Matulytė. Creating Altnality: The Sovietization of Lithuanian Photography“. Paskelbta mokslo straipsnių užsienio (6) ir Lietuvos leidiniuose (5). Išleistas LNDM veiklą pristatantis „Metraščių“ 22 tomas (406 psl.), parodų katalogai „Protesto menas: sovietmečio nepaklusnieji“, „Jonas Mekas. Camera Was Always Running“ (kartu su partneriais Yale University Press, NY Jewish Museum), „Uncoverings. The Search for Identity of Lithuanian Photography“ (bendradarbiaujant su Seulo fotografijos muziejumi). Išleistas NDG nuolatinę ekspoziciją pristatantis leidinys-gidas „Nacionalinė dailės galerija. Rinkiniai kūriniai“. Gausiai publikuoti LNDM rinkinius aktualizuojantys mokslo populiarinimo ir informaciniai straipsniai. Prano Gudyno restauravimo centro specialistai vykdė nacionalinio kompetencijų centro funkcijas: atliko LNDM eksponatų konservavimo ir restauravimo darbus, dalyvavo mokslo konferencijose, publikavo straipsnius; restauravo ir konservavo kitiems muziejams ir įstaigoms priklausančius eksponatus, nuolat konsultavo metodiniais klausimais. Centras organizavo tarptautinę XII Baltijos šalių restauratorių konferenciją „Tyrimai. Dilemos. Sprendimai“ (35 žodiniai pranešimai, 98 stendiniai pranešimai). Bendradarbiaujant su Quai Branly muziejaus (Prancūzija) ekspertu Nicolas Garnier buvo surengtas trijų dienų seminaras, skirtas Okeanijos meno rinkinio (LNDM) tyrinėjimams.

Visuose muziejaus padaliniuose 2021 m. įgyvendintos parodų turinį atliepiančios edukacinės programos ir organizuotos ekskursijos, skatinančios vaikų ir jaunimo švietimo poreikius. („Čiabuvių“, „Empatija gyvybei“, „Jonas Mekas – ne tik filmininkas“ kt. (NDG); „Protesto meno teritorija“, „Geometrinė tapyba“, „Kūrybinis pasivaikščiavimas“ ir kt. (RRDM); „Pasimatymas su tekstile“, „Raktai, vilna, rutuliukai“, „Miego dėžutė“ ir 3D atvirukas „Kėdė“ ir kt. (TDDM); „Valstiečiai ir karaliai“, „Antikos herojų pėdsakais“, „Gyvieji paveikslai“ ir kt. (VPG); „Paslaptys, kurias slepia meno kūriniai“, „Paryžiaus herojai“, „Danijos tapybos aukso amžius“, „Paveikslų istorijos“ ir kt. (VKDM); „Pažinkime gintarą pojūčiais“; „Gintaras ir liaudies medicina“, „Kalbėkime prancūziškai Palangos Birutės parke“ ir kt. (PGM); „Mano įsivaizduojamas ateivis“, „Pažinkime laikrodį“, „Metų karuselė“, išmanioji edukacija „Zodiako žvaigždynai“ ir kt. (LM); 2. Visuose padaliniuose suformuoti virtualių edukacinių užsiėmimų paketai, atitinkančias formaliojo ir neformaliojo ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą programų prioritetus, kurie buvo nemokami ir sėkmingai integruoti bendrojo lavinimo mokyklose programoje. Jų naudojimo geografija aprėpė visus Lietuvos regionus ir išplėtė muziejinės edukacijos paslaugų žinomumą. 3. Išplėstas virtualių edukacinio pobūdžio veiklų spektras. Pvz., virtualūs parodų „Laikmenos. Lietuvos medijų meno retrospektyva“ ir „Fotoblokas. Centrinė Europa fotoknygose“ pristatymai su kuratorių ir menininkų komentarais. Įgyvendinamas skaitmeninis edukacinis projektas „Ko nežinojote apie meną, bet nedirsite paklausti savo muziejininko“ (NDG). VKDM surengtos

virtualios ekskursijos jaunesniojo amžiaus vaikams, mokiniams bei trečiojo amžiaus universiteto klausytojams (parodos „Įminti Paryžių“ ir nuolatinės V. Kasiulio ekspozicijos pagrindu, parodose „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“ ir nuolatinėje XX-XXI a. Lietuvos dailės ekspozicijoje. Kartu su kultūros, edukacijos bei mokslo lauko profesionalais parengtas RRDM parodos „Protesto menas: sovietmečio nepaklusnieji“ turinį interpretuojančių virtualių, parodos kontekstą išplečiančių 14 pranešimų ciklas ir kt. 4. NDG įgyvendintas unikalus bendrojo lavinimo mokyklų vyresnių klasių moksleivius parodos sukūrimui itraukęs projektas „Kažkoks keistas menas“, edukacinė programa Lietuvos regionų bendruomenėms „Kas aš esu?“, dirbtuvių ciklas socialine atskirtį patiriantiems vaikams iš dienos centrų. Vykdyta tęstinė programa „Pažinti meną pojūčiais. Šiuolaikinė ir moderni Lietuvos dailė“ regos negalią turintiems asmenims, Įgyvendinta renginių psichinės sveikatos temomis programa. PDG įgyvendintas projektas „Duok leteną, drauge, kursime kartu“, realizuotas bendradarbiaujant su Maltos ordino pagalbos tarnybos Klaipėdos grupės kaniterapeutais ir jų šunimis-asistentais bei Klaipėdos menininkais, skirtas asmenims, turintiems psichinę ar proto negalią, emocinius sutrikimus. RRDM įgyvendinta socialinės įtraukties edukacinė programa „Ne muziejaus batai“ bendradarbiaujant su kultūros, edukacijos, psichologijos profesionalais, skirta ypatingiems vaikams VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Vaikų raidos centre.

Sėkmingai įgyvendinus tarptautinio bendradarbiavimo planus, surengta net 10 tarptautinių parodų, iš kurių viena užsienyje. NDG: „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“, „Fotoblokas. Centrinė Europa fotoknygose“, „Eija-Liisa Ahtila. Galimybė meilei“, Jonas Mekas ir Niujorko avangardas. RRDM: „Oleksandras Bohomazovas. Kūrybos laboratorija“, Aldo Giannotti paroda „Muziejus performanse“, Austrių meninkų paroda „APEIRON. Kodėl dabar austrai? – Austrių ekspedicija 2021“. VKDM: „Bundančios tautos: Danijos tapybos aukso amžius“, VPG: „Stanislovas Bohušas-Sestšencevičius 1869–1927“. Seulo fotografijos muziejuje surengta paroda „Uncoverings. The Search for Identity in Lithuanian Photography“. 2. Tęstas dalyvavimas ES programos „Kūrybiška Europa 2014 – 2020“, paprogramės „Kultūra“ 2021-2, tarptautiniame projekte „Iš sudėtingos praeities link bendros ateities“, ES Erasmus+ programos tarptautiniame projekte „AMUSING: Adapting Museums for Educational Inclusive Goals“. Dalyvaujama tarptautiniame projekte „Po socialistinio modernizmo. Dizainas, architektūra ir urbanistika XX a. 9 deš.), NordPlus Adult programos finansuojamas tarptautinis projektas „DigMus: Empowering Museum Professionals with Digital Skills“ ir kt. Tęsta narystė trijose tarptautinėse organizacijose: International Council of Museums, Photoconsortium (International Consortium for Photographic Heritage), Michael Culture Association. Muziejaus darbuotojai dalyvauja ekspertinėse veiklose tarptautinėse darbo grupėse. 4. Plėsti ryšiai kultūrinės diplomatijos baruose, bendradarbiauti su Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos kultūros institutu, LR ambasadamis užsienio valstybėse, Prancūzų kultūros institutu Lietuvoje ir kt.

LNDM kartu su kitais Lietuvos muziejais surengė 13 parodų: „Pranciškus Smuglevičius. Nuo antikinės Romos iki Vilniaus universiteto“, „Sakralus Vilnius: piligrimų kelias nuo Aušros vartų iki Kalvarijų“, „Aniceta, Stasys, Teresė, Jonas, Janė, Petras, Mykolas, Uršulė, Anupras ir kiti. Čiabuvių pasakojimai“, „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“, „Daiktų pasaulio vizionierius. Felikso Daukanto kūryba“, „Moterys menininkės tarpukario Vilniuje: tarp lūkesčių ir galimybių“ ir kt. Bendradarbiaujant su kultūros, švietimo ir mokslo įstaigomis, kitomis organizacijomis muziejus įgyvendino 192 iniciatyvas: LM ISC LIMIS įgyvendinant projektą „Virtualus muziejus“ bendradarbiavo su Lietuvos jūrų, Šiaulių „Aušros“, Nacionaliniu M. K. Čiurlionio dailės, Lietuvos liaudies buities muziejais, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos, Lietuvių kalbos institutu. NDG rengiant parodas bei vykdant kitus projektus bendradarbiavo su Amerikos meno archyvu, Smithsonian institutu, Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų mokykla, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu, Lietuvių kalbos institutu, Vilniaus universiteto biblioteka, Instytut Sztuki PAN w Warszawie, Latvijas Nacionala biblioteka (Ryga), Lietuvos fotomenininkų sąjunga, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, Ludvig Museum (Budapeštas), Międzynarodowe Centrum Kultury (Krokuva), Muzeum Narodowe we Wrocławiu ir kt. Edukaciniame projekte „Kažkoks keistas menas“ bendradarbiauta su moksleiviais

iš 13 Vilniaus mokyklų. TDDM rengiant ir aktualizuojant parodą „Kasdienybės architektės. Gyvenamųjų interjerų baldų dizainas 1959-1984“ bendradarbiavo su Vilniaus regioniniu valstybės archyvu; rengiant E. Ridikaitės parodą „Link“ – Vilniaus dailės akademija ir UAB „Clear Channel Lietuva“. RRDM paroda „Oleksandr Bohomazov. Kūrybos laboratorija“ įgyvendinta su Ukrainos nacionaliniu dailės muziejumi ir Nacionaliniu kultūros ir meno muziejaus kompleksu „Meno arsenalas“; 3. LNDM kartu su Lietuvos muziejų asociacija dalyvavo „M. K. Čiurlionio kelio“ programoje, kartu su Lietuvos kultūros tyrimų institutu surengė tarpdalykinę mokslinę konferenciją „Migracija: sampratos ir patirtys“; bendradarbiaujant su Lietuvos kultūros institutu organizavo parodą „Uncoverings“ Seulo fotografijos muziejuje (P. Korėja).

Pagrindinis programos „Kultūros vertybių skaitmeninimas, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida“ tikslas – didinti prieinamumą prie Lietuvos muziejuose saugomo kultūros paveldo skaitmeninio turinio. Muziejus, vykdydamas kultūros paveldo skaitmeninimo veiklas, 2021 m. skaitmeninio eksponatus ir kitas vertybes, saugomas muziejaus bibliotekoje ir archyve. Šie objektai buvo fotografuojami, skenuojami ir aprašomi LIMIS sistemoje, o sklaidai skirti duomenys viešinami LIMIS viešosiose interneto prieigose. Intensyviai ir kokybiškai vykdytos nacionalinio skaitmeninimo kompetencijos centro funkcijos: teiktos skaitmeninimo paslaugos muziejams (kitiems Lietuvos muziejams sukurti 3984 skaitmeniniai vaizdai), atminties institucijoms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims; suorganizuoti 22 kvalifikacijos kėlimo renginiai (darbo su LIMIS mokymai (9 vnt.), seminarai „Muziejuose saugomų objektų fotografavimas“ (4 vnt.), „Skaitmeninių vaizdų parengimas saugojimui ir sklaidai“ (3 vnt.), „Suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimas bei ženklinimas“ (4 vnt.), „Muziejų objektų 3D skaitmeninimo pagrindai“ (nauja programa, 2 vnt.), kuriuose dalyvavo 280 asmenų; - vykdyta mobiliųjų skaitmeninimo grupių veikla su išvykomis į regionų muziejus ir individualiais mokymais vietoje: aplankyta 10 regionų muziejų, individualiai apmokyta 19 specialistų, nufotografuotos 2315 muziejinės vertybės; teiktos metodinės konsultacijos muziejams, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

2021 m. buvo tęsiamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto finansuojamo Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos plėtros, modernizavimo ir naujų el. paslaugų projekto „Virtualus muziejus“ vykdymas: visos LIMIS tarnybinės stotys ir aplinkos, įskaitant ir decentralizuotas muziejų tarnybines stotis, duomenų bazės su visais duomenimis perkeltos į Valstybės duomenų saugojimo kompetencijos centro infrastruktūrą; sukurtos naujos integracinės sąsajos, skirtos duomenų mainams su kitomis kultūros paveldo informacinėmis sistemomis (VEPIS, BAVIC, KVR, LKIIS), efektyvesniam automatiniam duomenų pateikimui galimiems pakartotinio panaudojimo atvejams (LIMIS API, OAI-PMH) ir vidiniams sistemos funkcionalumams (VIISP, el. parašo komponentu); buvo tęsiami naujų LIMIS funkcionalumų planavimo, projektavimo, programavimo, testavimo ir diegimo darbai; įvykdyta 10 naujų el. paslaugų bei jų viešųjų prieigų kūrimo, testavimo darbai – naujai sukurtas paslaugas planuojama pradėti teikti 2022 metų II-ą pusmetį.